

A 7-8. évfolyam osztályozó vizsga témakörei

Az osztályozó vizsga anyagát egy-egy évre a tanmenet által tartalmazott témakörök határozzák meg.

7. évfolyam:

Tájékozódás a földrajzi térben:

- Térképhasználat

Magyarország földrajza:

- Alföld és Kisalföld földrajza
- Az Alpokalja és a Dunántúli-dombvidék földrajzi jellemzői
- A Dunántúli- és az Északi-középhegység földrajza
- Hazánk népességföldrajza
- Hazánk településföldrajza
- Budapest földrajzi jellemzői
- Hazánk mezőgazdasága és élelmiszergazdasága
- Hazánk energiagazdasága
- Hazánk ipara
- Hazánk infrastruktúrája
- Idegenforgalmunk
- Értékvédelem Magyarországon

A Kárpát-medence térsége:

- A Kárpát-medence nagy tájai
- A Kárpát-medence éghajlata, vízrajza
- A Kárpát-medence, mint társadalmi és gazdasági egység
- Keleti szomszédaink (Ukrajna és Románia földrajza)
- Szlovákia és Csehország földrajza
- Délszláv államok

8. évfolyam:

Európa földrajza:

- Európa természetföldrajzi jellemzői (fekvése, tájai, vízrajza, éghajlata)
- Az Európai Unió kialakulása, működése
- Németország földrajza
- Az Alpok országai
- Lengyelország földrajza
- Észak-Európa országai
- Oroszország
- A mediterráneum földrajzi jellemzői (Spanyolország, olaszország, Görögország)
- Nagy Britannia földrajza
- Franciaország földrajza
- Benelux-államok földrajza

Európán kívüli kontinensek földrajza

- Afrika természetföldrajzi jellemzői (fekvése, tájai, vízrajza, éghajlata)
- Afrika gazdaságföldrajza, a kontinens problémái
- Ausztrália földrajza
- Amerika természetföldrajzi jellemzői

- USA gazdaságföldrajza
- Latin-Amerika földrajza
- Ázsia természetföldrajza (fekvése, tájai, vízrajza, éghajlata)
- Japán és a Kistigrisek
- Kína földrajza
- India földrajza
- Nyugat-Ázsia országai

Földrajzi övezetesség rendszere:

- A trópusi övezet éghajlatai
- A mérsékelt övezet éghajlatai
- A hideg övezet éghajlatai
- A hegyvidéki éghajlat

Életünk és a gazdaság : a pénz és a munka világa:

- A gazdasági fejlettség mutatói
- A munka világa
- A piacgazdaság és a globális világgazdaság jellemzői
- A pénz

A 9. évfolyam osztályozó vizsga témakörei

Tájékozódás a kozmikus térben és az időben:

- Modern technika és térképészet
- A Tejútrendszer
- A Naprendszer
- A föld alakja és mozgásai
- A Hold
- Tájékozódás az időben

A kőzetburok:

- A Föld belső szerkezete
- A lemeztectonika alapjai
- A hegységképződés folyamatai
- A magmás tevékenység, vulkanizmus
- A földrengések
- Ásványok és kőzetek

A légkör:

- A légkör alkotói és szerkezete
- A levegő felmelegedése
- A légnyomás és a szél
- A csapadékképződés
- A nagy földi légkörzés
- Ciklonok, anticiklonok és trópusi ciklonok
- Időjárási frontok
- A változó légkör

A vízburok:

- A vízburok tagolódása
- A tengervíz mozgásai

- A tengerek, tengerpartok jelentősége
- A felszín alatti vizek
- A folyóvizek
- A tavak
- Az édesvizek jelentősége
- A földi vízkészletet veszélyeztető folyamatok

A geoszférák kölcsönhatásai és összefüggései:

- A külső erők
- A talaj
- A talajt fenyegető veszélyek
- Éghajlati és földrajzi övezetesség
- Az egyenlítői öv
- Az átmeneti öv és a monszunvidék
- A térítői öv
- A meleg mérsékelt öv
- A valódi mérsékelt öv
- A hideg mérsékelt öv és a hideg övezet
- A függőleges övezetesség
- A geoszférák fejlődése a múltban

Átalakuló települések, eltérő demográfiai problémák a 21. században:

- Földünk népessége
- A népesség összetétele
- Népesedési kihívások
- Átalakuló tanyák, fejlődő falvak
- A városfejlődés folyamata
- Urbanizációs kihívások

A 10. évfolyam osztályozó vizsga követelményei földrajzból

A nemzetgazdaságtól a globális világgazdaságig:

- A gazdaság fogalma és felosztása
- A gazdaság színvonalának a jellemzése
- A piacgazdaság és a globalizáció
- Centrumok és perifériák
- A munka szerepe a világgazdaságban
- A transznacionális vállalatok a globális világgazdaságban
- Az állam szerepe a gazdaságban
- Gazdasági integrációk, nemzetközi szervezetek
- Az európai gazdasági erőtér
- Az ázsiai gazdasági erőtér
- Az amerikai gazdasági erőtér
- Afrika nehézségei és lehetőségei

A pénz és a tőke mozgásai:

- Pénzügyek a háztartásban
- Vállalatok gazdálkodása
- Az állam pénzügyei

- Pénzügyek és globalizáció
- Magyarország és Kárpát-medence a 21. században:
- Magyarország a 21.században
  - A rendszerváltoztató Magyarország
  - A globalizáció hazánkban
  - Az állam gazdasági szerepe
  - Magyarország gazdasági régiói
  - Természeti értékek és környezeti problémák
- Helyi problémák, globális kihívások, a fenntartható jövő dilemmái:
- A növekedés határai
  - Fenntartható-e a fejlődés
  - Új ipari forradalom küszöbén
  - Fogyasztói társadalom következményi

Osztályozó vizsga követelményei 11-12. évfolyam érettségi előkészítő

Az osztályozó vizsga anyagát egy-egy évre a tanmenet által tartalmazott témakörök határozzák meg.

(A dőlt betűvel írott témák csak adsz emelt szintű vizsga követelményei.)

Térképi ismeretek

A földrajzi környezet ábrázolásának lehetőségei, módjai.

A különböző tartalmú és fajtájú térképeken közölt információk leolvasása, az egyszerű összefüggések feltárása és alkalmazása.

Tájékozódás a térképen és a térképpel.

Távérzékelés és térinformatika.

Kozmikus környezetünk

A csillagászati ismeretek fejlődése. A Világegyetem.

A Nap és kísérői.

A Föld mint égitest. (Tengely körüli forgás, Nap körüli keringés.)

Az űrkutatás szerepe a Naprendszer megismerésében.

A geoszférák földrajza

A kőzetburok

Földtörténet. Tájékozódás a földtörténeti időegységekben és főbb eseményeikben.

A Föld gömbhéjas szerkezetének jellemzői.

A kőzetlemezek és mozgásaik következményei.

A hegységképződés.

A kőzetburok (litoszféra) építőkövei, ásványkincsek.

A Föld nagyszerkezeti egységei (ősmasszívumok, röghegységek, gyűrthegeységek, süllyedékterületek, síkságok).

A földfelszín formálódása.

A talaj.

A levegőburok

A légkör kialakulása, anyaga és szerkezete.

A levegő felmelegedése.

A levegő mozgása.

Felhő és csapadékképződés.

Az időjárás és az éghajlat.

A szél és a csapadék felszínformáló tevékenysége.

A légszennyezés következményei.

A vízburok

A vízburok kialakulása és tagolódása, tulajdonságai és mozgásai.

A felszíni vizek és felszínalakító hatásuk. (A tavak és a folyóvizek.)

A felszín alatti vizek.

A víz és a jég felszínformáló munkája.

A karsztosodás.

A vízburok mint gazdasági erőforrás.

A geoszférák kölcsönhatásai

A geoszférák kölcsönhatásaihoz kapcsolódó folyamatábrák és szemelvények elemzése.

A geoszférák közötti összefüggések bemutatása példák segítségével.

A geoszférák legfőbb környezeti problémáinak társadalmi-gazdasági és szemléleti okai.

Következményeinek, megelőzési és megoldási lehetőségeinek bemutatása példák alapján.

A földrajzi övezetesség

A szoláris és a valódi éghajlati övezetesség.

A vízszintes földrajzi övezetesség.

Az egyes övezetek egyedi jellemzői.

A forró övezet. (Egyenlítői öv, Átmeneti öv, Térítői öv, Monszun vidék.)

Az egyes övezetek egyedi jellemzői.

Mérsékelt övezet. (Meleg-mérsékelt öv, Valódi mérsékelt öv, Hideg-mérsékelt öv.)

Az egyes övezetek egyedi jellemzői.

A hideg övezet. (Sarkköri öv, Sarkvidéki öv.)

A függőleges földrajzi övezetesség.

Társadalmi folyamatok a 21. század elején

A népesség földrajzi jellemzői. (Demográfiai folyamatok, A népesség összetétele.)

Településtípusok, urbanizáció.

A világgazdaság jellemző folyamatai

Nemzetgazdaságok és a világgazdaság.

Integrációs folyamatok.

A globalizáció.

A monetáris világ.

Magyarország – Helyünk a Kárpát-medencében és Európában

A Kárpát-medence természet- és társadalom-földrajzi sajátosságai.

Magyarország természetföldrajzi adottságai.

Magyarország társadalmi-gazdasági jellemzői.

A társadalmi-gazdasági fejlődés jellemzői.

Hazánk nagytájainak eltérő természeti és társadalmi-gazdasági képe.

A magyarországi régiók földrajzi jellemzői.

Természeti, kulturális és történelmi értékek védelme.

Magyarország környezeti állapota.

Az országhatárokon átívelő kapcsolatok.

Európa földrajza – A társadalmi-gazdasági fejlődés regionális különbségei Európában

Európa általános természetföldrajzi képe.

Európa általános társadalom-földrajzi képe.

Az Európai Unió.

A területi fejlettség különbségei Európában.

Az Európai Unió magterületei (Egyesült Királyság, Franciaország, Benelux államok, Németország).

Fejlett gazdaságú országok Európa közepén (Ausztria, Svájc).

A gazdasági felzárkózás lehetőségeinek példái (Olaszország, Spanyolország, Görögország).

Kelet-Közép- és Délkelet-Európa rendszerváltó országai (Lengyelország, Csehország, Szlovákia, Románia, Jugoszlávia utódállamai [Délszláv államok], Szlovénia, Horvátország, Szerbia).

Kelet-Európa (Oroszország, Ukrajna).

Az Európán kívüli földrészek földrajza

A kontinensek általános természet- és társadalom-földrajzi képe.

Ázsia általános földrajzi jellemzői.

Ázsia regionális földrajza (Kína, Japán, India, Délkelet-Ázsia iparosodott és iparosuló országai, Délnyugat-Ázsia).

Ausztrália és Óceánia.

A sarkvidék földrajza.

Afrika általános földrajzi jellemzői.

Afrika regionális földrajza.

Amerika földrajza.

Amerika országai, regionális földrajza (Amerikai Egyesült Államok, Kanada, Latin-Amerika, Mexikó, Brazília, „Banánköztársaságok”, adóparadicsomok).

Globális kihívások – a fenntarthatóság kérdőjelei

A globálissá váló környezetszennyezés és következményei.

A demográfiai és urbanizációs válság.

Élelmezési válság.

A mind nagyobb méretű fogyasztás és a gazdasági növekedés következményei.

A környezet- és a természetvédelem feladatai.